

طراحی الگوی ساختاری مؤلفه‌های ذاتی، رفتاری و انگیزشی شرط‌بندی کورس اسب- دوانی به روش آمیخته

حمیدرضا قزلسفلو

۱. استادیار مدیریت ورزشی دانشگاه گنبد کاووس.

تاریخ دریافت: (۹۷/۱۰/۲۵) تاریخ پذیرش: (۹۹/۰۳/۳۱)

Designing Structural Model of Elemental, Behavioral and Motivational Traits in Horse Racing Betting with Mix Method

Hamidreza Ghezselfloo

1. Assistant Professor in sport management of Gonbad Kavous University.

Received: (2019. Jan. 15)

Accepted: (2020. June. 20)

Abstract

Identifying the behavioral traits of Sport bettor is an effective strategy to predict the tendency to future betting. The purpose of this paper is designing structural model of elemental, behavioral and motivational traits in horse racing betting by mix method. For this purpose, an exploratory mix method in qualitative phase (30 people) by means of cognitive sampling and a quantitative phase (250 people) was employed by a snow fall sampling. To data collection, researcher-made questionnaire with three subscales of elemental, behavioral and motivational factors was used as five-point likert scales used. After verifying the factual and content validity, its reliability in experimental research with alpha choronbakh metod ($\alpha = 0.84$) was confirmed. To data analysis, Lisrel softwair version 8.5 was used. Results of factor analysis showed that in elemental cub scale, Conscientiousness ($\beta=0.65$) and agreeableness ($\beta=0.57$), in behavioral sub-scales, numeric interest ($\beta=0.79$) and Impulsiveness ($\beta=0.68$) and in motivational sub-scales, money ($\beta=0.84$) and escape ($\beta=0.62$) were main components to explain the path mode. In addition, marring and experienced bettors were more likely to betting. Therefore, preparation of appropriate profiles of the behavioral traits of bettors, in addition to the role of deterring the destructive cultural and social consequences, is an effective strategy in sports marketing sector based on identifying the need assessment of personality traits.

Keywords

Agreeableness, Competitiveness, Conscientiousness, Horse racing Gambling.

چکیده

شناسایی مؤلفه‌های رفتاری شرط‌بند های ورزشی، استراتژی کارا در جهت پیش‌بینی تمایل به شرط‌بندی مجدد آنها می‌باشد. لذا هدف از پژوهش حاضر طراحی الگوی ساختاری مؤلفه‌های ذاتی، رفتاری و انگیزشی شرط‌بندی کورس اسب‌دوانی می‌باشد. بدین منظور یک طرح آمیخته اکتشافی در دو فاز کیفی (۳۰ نفر) به روش نمونه‌گیری قضاوتی و فاز کمی (۲۵۰ نفر) با استفاده از نمونه‌برداری گلوله‌برفی انجام گرفت. به منظور جمع‌آوری داده‌ها پرسش‌نامه محقق‌ساخته شامل سه خرده‌مقیاس عوامل ذاتی، رفتاری و انگیزشی به صورت مقیاس ۵ ارزشی لیکرت استفاده گردید. پس از تأیید روایی صوری و محتوایی آن، پایایی درونی آن در یک تحقیق آزمایشی به روش آلفای کرونباخ ($\alpha = 0.84$) مورد تأیید قرار گرفت. به منظور تجزیه و تحلیل داده‌ها از نرم‌افزار لیزرل نسخه ۸/۵۰ استفاده گردید. نتایج تحلیل عاملی نشان داد که در خرده‌مقیاس ذاتی مؤلفه‌های وفاداری ($\beta=0.65$) و توافق‌پذیری ($\beta=0.57$)، در خرده‌مقیاس رفتاری سودآوری کمی ($\beta=0.79$) و ذات شرط‌گذار ($\beta=0.68$) و در خرده‌مقیاس انگیزشی، کسب پول ($\beta=0.84$) و تفنن و رهایی از فشارهای زندگی ($\beta=0.62$) مؤلفه‌های اصلی تبیین‌کننده الگوی مسیر بودند. همچنین رابطه معکوس و معنادار بین سطح تحصیلات با شرط‌بندی مشاهده گردید ($t=0.16$ و $sig=0.004$). علاوه بر این شرط‌بند های متأهل و با سابقه دارای تمایل به شرط‌بندی بیشتری بودند ($t=0.67$ و $sig=0.001$). لذا تهیه پروفایل مناسب از ویژگی‌های رفتاری شرط‌بند ها علاوه بر نقش بازاریابی از پیامدهای مخرب فرهنگی و اجتماعی، استراتژی‌ای کارا در بخش بازاریابی ورزشی بر مبنای نیازسنجی ویژگی‌های رفتاری افراد می‌باشد.

کلید واژه‌ها

اسب سواری، توافق‌پذیری، رقابت‌جویی، شرط‌بندی، وفاداری.

مقدمه

(ماوو و همکاران، ۲۰۱۴) و (علیوردی و همکاران). در حال حاضر شرطبندی به شکل قانونی و غیرقانونی مشتمل بر ۵۱۷ سایت شرطبندی ورزشی، ۵۲۴ سایت شرطبندی پوکر و ۹۵۷ کازینو می‌باشد که در این بین چرخش اقتصادی حاصل از شرطبندی رشته فوتبال آمریکایی به تنهایی بالغ بر ۹۴ میلیون دلار بوده است. بررسی آمار ثبت شده در این زمینه مؤید آن است که قاره آسیا با سود ۳۱/۱۰٪ پس از اروپا (۳۴/۳۵٪) رتبه دوم را به خود اختصاص داده است (علیوردی و همکاران) و در بین کشورهای واقع در این حوزه جغرافیایی، اقتصاد چین با تأسیس قانونی اداره مرکزی شرطبندی ورزشی^{۱۳}، شاهد رشد فزاینده برنامه‌های شرطبندی ورزشی بوده است و در بخش شرطبندی‌های مجاز ورزشی^{۱۴} رشد ده درصدی داشته است (لیانگ‌جون و ژانگ^{۱۵}، ۲۰۱۷). لذا اثرات اقتصادی غیرقابل انکار برنامه‌های شرطبندی رویدادهای ورزشی بر ساختار جوامع باعث شده است که در بسیاری از کشورها که شرطبندی‌های ورزشی براساس ساختار منظم و قابل کنترل استوار است، علاوه بر وجوه مبادله شده در جریان شرطبندی، بخشی از درآمدهای حاصل از شرطبندی به توسعه برنامه‌های ورزشی و آموزش جوانان اختصاص یابد (لیانگ‌جون و ژانگ، ۲۰۱۷). که این مورد از مهم‌ترین خला‌های موجود در برنامه‌های شرطبندی ورزشی مجاز در داخل کشور می‌باشد. علی‌رغم غیرقانونی بودن شرطبندی در بسیاری از کشورها، شرطبندی رروی رویدادهای ورزشی طیف گسترده‌ای از رشته‌های ورزشی از قبیل موتورسواری، مسابقات رالی، بسکتبال، والیبال (رودنی و همکاران، ۲۰۱۶؛ لیانگ‌جون و ژانگ^{۱۶}، ۲۰۱۷) اسب دوانی، راگبی، هاکی، بیس بال (رودنی و همکاران^{۱۶}، ۲۰۱۶)، تنیس، گلف و کریکت (راسل و گینزبری، ۲۰۱۵)، و لیگ فوتبال^{۱۷} (امیلی و همکاران^{۱۸}، ۲۰۱۷؛ پل و وین‌بیچ^{۱۹}، ۲۰۱۵) را شامل می‌شود که به دو شکل تفریحی^{۲۰} یا پاتولوژیک^{۲۱} که طی آن فرد با آورده مالی وارد شرطبندی شده که در نهایت منافع مالی اولیه خود را رها کرده و یا در صورت برخورداری از مهارت و شانس، به منابع مالی قابل توجهی می‌رسد، رواج دارد (میلر و همکاران^{۲۲}، ۲۰۱۸). درحقیقت ورزش بستر مستعدی را برای

در دهه اخیر مدیران شرطبندی^۱ گرایش بارزی به سمت رویدادها و فعالیت‌های ورزشی داشته‌اند. وجود پتانسیل بالقوه در رابطه مشتری‌مداری هواداران و ورزشکاران از یک‌سو و همچنین درآمدهای حاصل از تبلیغات و بازاریابی مسابقات ورزشی از سوی دیگر سبب شده تا گردانندگان سایت‌های شرطبندی از هر مکان و زمان ورزشی برای فعال نمودن فعالیت‌های شرطبندی استفاده نمایند (راسل و گینزبری^۲، ۲۰۱۵). ابتدایی‌ترین و پرطرفدارترین شکل شرطبندی، توانایی افراد در پیش‌بینی نتایج مسابقات ورزشی است که علاوه بر مهارت افراد، عامل شانس تا حد زیادی تعیین‌کننده نتیجه شرطبندی می‌باشد. نتایج تحقیقات انجام شده در شناسایی عوامل تأثیرگذار بر تمایل افراد جهت حضور در شرطبندی‌های ورزشی از قبیل هاکی، فوتبال، بسکتبال مؤید آن بود که مشخص نبودن نتیجه مسابقه^۳ عامل اصلی سوق‌دهنده به سمت فعالیت‌های شرطبندی محسوب می‌شود (رودنی و همکاران^۴، ۲۰۱۶). لذا به‌دلیل ویژگی غیرقابل پیش‌بینی بودن نتایج ورزشی، مسابقات ورزشی ابزاری جذاب برای شرطبندی بوده است و روز به روز به محبوبیت آن نیز افزوده می‌شود. به عنوان مثال لاتاری ورزشی^۵ در چین، توتو یا توتو کالسپو^۶ در ایتالیا و شرطبندی فوتبال^۷ آمریکا و اسپانیا از اشکال رایج این پدیده می‌باشد (ماوو و همکاران^۸، ۲۰۱۴). اما به‌نظر می‌رسد که رشد یافته‌ترین بخش این صنعت مدیون تکامل تکنولوژی در ظهور چهره‌های جدید شرطبندی اینترنتی باشد که با رشد ۱۳ درصد سالیانه، درآمد ۹/۸ میلیارد دلار را به‌همراه داشته است (چانگ و موون^۹، ۲۰۰۹) و به تنهایی ۴۸/۳٪ از کل شرطبندی‌های ورزشی را شامل می‌شود (لوپز و همکاران^{۱۰}، ۲۰۱۷). به‌طور کلی انواع شرطبندی فعالیت‌های ورزشی شامل شرطبندی روی نتیجه نهایی یک مسابقه ورزشی، شرطبندی از طریق شرکت در بازی‌هایی که قوانین از پیش تعیین شده معین دارند از قبیل دستگاه‌های بازی^{۱۱} و شرطبندی در بازی‌هایی که به شکل لاتاری و یا انتخاب علائم و ادغام اعداد برد^{۱۲} است

13. China Sport Lottery Administration Center
14. Legal sport lottery
15. Liangjun and Zhang
16. Rodney et al
17. National Football league (NFL)
18. Emily etal
19. Paul and Weinbach
20. Recreational Gambling
21. Pathological Gambling
22. Miller etal

1. Wagering operators
2. Russel and Gainsbury
3. Uncertainty of outcome
4. Rodney et al
5. Sport lottery
6. Toto or Totocalcio
7. Football pools
8. Mao etal
9. Xiang and Moven
10. Lopez etal
11. Gaming machines
12. Cross-Lotto

اماکن ورزشی می‌شوند، که این مهم، مطالعه این موضوع و عوامل وابسته به آن را از دیدگاه پژوهشگران حوزه جامعه‌شناسی ورزشی و همچنین بازاریابان ورزشی آشکار می‌کند. براساس مطالعات انجام شده در حوزه شرطبندی‌های ورزشی کشورهای پیشرو در شرطبندی از قبیل استرالیا، ایالات متحده (میلر و همکاران^{۲۸}، ۲۰۱۹)، اسپانیا و انگلیس، در دهه اخیر انتخاب رشته‌های ورزشی توسعه‌ای^{۲۹} از قبیل اسب سواری و رشته‌های ورزشی مبارزه‌ای^{۳۰} از سوی سرمایه‌گذاران به دلیل پتانسیل ویژه این رویدادها در ترغیب تماشاگران جهت خرید بلیط‌های شانس و تعقیب نتایج مسابقات، توسعه بیشتری داشته است تا جایی که این سیاست‌ها به دلیل وجود مشکلات خاص در سایر رشته‌های ورزشی، از سوی دولت‌های محلی نیز مورد حمایت قرار گرفته‌اند (ژانگ و موون، ۲۰۰۹).

اما از سوی دیگر علی‌رغم وجود بازاریابی توانمند در فعالیت‌های شرطبندی، توجه به پیامدهای مخرب اجتماعی و فرهنگی شرطبندی، بررسی ساختارهای رفتاری و عملکردی افراد حاضر در این پدیده با هدف نوع‌شناسی و انگیزه‌های حضور افراد در این حوزه، را بیش از پیش نمایان ساخته است (لی و همکاران^{۳۱}، ۲۰۱۲؛ کبیری و همکاران، ۱۳۹۵). لذا عاملی که لزوم توجه ویژه به این بخش را معطوف خود ساخته است، نتایج آمار و اطلاعات ارائه شده در ارتباط با انگیزه‌های سوق دهنده افراد به سمت شرطبندی‌های ورزشی با محوریت جنسیت، حضور گروه‌های سنی متنوع و تأثیر گروه‌های مرجع می‌باشد که به همراه فراهم بودن فرصت‌های ساختاری بالقوه شرطبندی در جوامع (علیوردی و همکاران، ۱۳۹۵؛ کبیری و همکاران، ۱۳۹۵)، عامل مهم و اساسی در آغاز مشارکت افراد در فعالیت‌های شرطبندی می‌باشد. در همین راستا امیلی و همکاران^{۳۲} (۲۰۱۷)، در بررسی انگیزه‌های رفتاری افراد شرکت‌کننده در رویدادهای آنلاین ورزشی استرالیا با اشاره به اصطلاح "اثرات ملایم"^{۳۳} و تأثیرپذیری افراد در تجربه شرطبندی از سوی دوستان، اعضای خانواده و همکاران، گزارش کردند که گروه مردان جوان مشارکت بیشتری در مقایسه با سایر گروه‌ها دارند. همچنین سطح پایین تحصیلات، درآمد کم، تنهایی و بیکاری از مهم‌ترین ویژگی‌های افراد شرکت‌کننده در فعالیت‌های شرطبندی می‌باشد. اما گارسیا و

شرطبندی فراهم می‌کند به‌نحوی که افراد فعال در این پدیده، حتی بیشتر از هواداران ورزشی نتایج مسابقات، مصدومیت بازیکنان و حتی شرایط جوی که می‌تواند بر نتیجه رویداد ورزشی تأثیر بگذارد، را با دقت دنبال می‌کنند (ترنر و همکاران^{۳۴}، ۲۰۱۱). اما مطالعه حوزه‌های فعال شرطبندی ورزشی بازتاب سهم چشمگیر ورزش‌های تویی به نسبت سایر رشته‌های ورزشی می‌باشد که سهمی معادل (۷۷/۶۳٪) را به خود اختصاص داده است (گینزبری و راسل، ۲۰۱۵). براساس انگیزه و تواتر حضور افراد در فعالیت‌های شرطبندی، نوع-شناسی رفتاری متفاوت از سوی افراد مشاهده می‌گردد. گروه اول دربرگیرنده رفتارهایی عادی و عدم ابتلاء به عوارض نامطلوب می‌باشد که به‌صورت تفریحی شرطبندی می‌کنند. رودنی و همکاران^{۳۵} (۲۰۱۶)، در بررسی کنش‌های رفتارهای شرطبندان تفریحی حاضر در لیگ هاکی، بیسبال و راگی گزارش کرد که معمولاً طیف گسترده‌ای از شرطبندهای تفریحی، طرفداران تیم میزبان^{۳۵} هستند، همچنین براساس اظهارات افرادی که بلیط‌های شرطبندی را تهیه کرده بودند، تفنن و ابراز هیجانانگیزی زمانی به تکرار رفتاری می‌انجامد که نتیجه مسابقه به نفع تیم مورد نظر آنها رقم بخورد. دسته دوم شرطبندان مکرر هستند که شرطبندی بخش مهمی از برنامه زندگی آنها بوده و در صورت عدم شرکت، به‌شدت احساس دلتنگی می‌کنند اما هنوز بر رفتار شرطبندی خود کنترل دارند. گروه سوم که از علائم تشخیصی (مرضی)^{۳۶} برخوردار بوده و دچار رفتارهای نامطلوب شده‌اند، در طبقه شرطبندی مشکل‌زا^{۳۷} قرار می‌گیرند (کبیری و همکاران، ۱۳۹۵؛ امیلی و همکاران، ۲۰۱۷). در کشور ایران نیز سایت‌های شرطبندی ورزشی متعددی به‌طور غیر قانونی در سطوح منطقه‌ای، ملی و بین-المللی فعالیت می‌کنند که شکل رایج آن در رشته فوتبال و به شکل خرید برگه‌های توتو مرسوم می‌باشد (کشتگر و همکاران، ۱۳۹۳). اما براساس آموزه‌های دین اسلام تنها شرطبندی بر روی مسابقات اسب‌سواری، تیراندازی و شنا قانونی و مشروع می‌باشد (کشتگر و همکاران، ۱۳۹۳؛ کبیری و همکاران، ۱۳۹۵). در شمال کشور نیز با برخورداری از سه پیست بین‌المللی اسب‌سواری استان گلستان، در قالب کورس بهاره و پاییزه افراد زیادی با هدف شرکت در شرطبندی، جذب این

28. Miller et al
29. Promotional sports
30. Sweepstakes and Contests
31. Lee et al
32. Emily et al
33. Ripple effects

23. Turner et al
24. Rodney et al
25. Home team
26. Patologic symptom
27. Problematic Gambling

تمایل به شرطبندی بررسی گردد.

روش‌شناسی پژوهش

تحقیق حاضر از نوع تحقیقات میدانی است که به صورت آمیخته اکتشافی^{۴۰} در دو فاز کیفی و کمی انجام شده است (رامین مهر و چارستاد، ۱۳۹۴). فاز آغازین تحقیق به صورت کیفی از طریق مصاحبات نیمه سازمان یافته با استفاده از نمونه‌گیری گلوله برفی^{۴۱} و روش دلفی تا دستیابی به اشباع نظری با مدیران صفی و ستادی هیأت اسب‌سواری، مربیان و مالکان اسب و همچنین شرطبند‌های فعال و آگاه انجام گرفت (N=۳۰). اما به دلیل نبود تحقیقات جامع در حوزه شرطبندی ورزشی کشور و به‌ویژه اسب‌سواری، ابتدا پس از مصاحبه بیستم، یک جلسه گروه کانونی در قالب بحث آزاد و گروهی به صورت هدفمند و هدایت شده متشکل از ۵ نفر از افرادی که سابقه رفتارهای مکرر در شرطبندی را داشتند و گروه کانونی دوم پس از مصاحبه بیست و پنجم با حضور متخصصان متنوعی از جامعه کیفی پژوهش تشکیل گردید (N=۶)، تا به شناسایی موثقت‌تری از انگیزه‌های رفتاری شرطبند‌ها منجر گردد. همچنین به منظور استحکام پژوهش سعی گردید افراد با تنوع تجربیات انتخاب شوند. در پایان این مرحله پس از کدگذاری محوری مفاهیم، موارد مشابه و مشترک با یکدیگر مقایسه شدند و کدگذاری انتخابی مقوله‌ها به شناسایی اولیه متغیرهای اصلی تحقیق منجر گردید. همچنین ممیزی فاز کیفی پژوهش با استفاده از روش پایایی کدگذار به شکل انتخاب چهار مصاحبه در فاصله زمانی مشخص (۲۵ روز) حاکی از پایایی مطلوب اطلاعات مستخرج از فاز کیفی پژوهش بود (α=۰/۸۴). در فاز کمی پژوهش پس از جستجوی کامل و مطالعه دقیق مبانی نظری پژوهش، مقالات موجود در خصوص شرطبندی‌های ورزشی کشورهای پیشرو در رشته‌های ورزشی (هاکی، راگی، فوتبال، بسکتبال، تنیس خاکی، کریکت، گلف) و همچنین اسب‌سواری، پرسش‌نامه اولیه پژوهش با توجه به نتایج فاز کیفی و همچنین اعمال محدودیت‌های قانونی، فرهنگی و اجتماعی موجود، تدوین گردید. پس از تجزیه و تحلیل اکتشافی^{۴۲} و حذف برخی گویه‌ها براساس چرخش واریمکس با بارعاملی (β ≤ ۰/۴)، نسخه اصلاح شده پژوهش جهت اطمینان از روایی محتوایی و اعمال نظرات اصلاحی در

رودریگز^{۳۴} (۲۰۰۷)، در بررسی بزرگترین برنامه شرطبندی ورزش استرالیا معروف به "لا کواینیلا"^{۳۵} گزارش کردند که مشارکت افراد در شرطبندی و اقدام به خرید بلیط‌های شانس، تا حد زیادی از عواملی از قبیل کیفیت تیم یا عملکرد ورزشکار، پخش تلویزیونی بازی‌های تیم از سوی رسانه و امتیاز اختصاص داده شده از سوی کارشناسان کانال‌های ورزشی تأثیر می‌پذیرد. بر مبنای رویکرد جامعه‌شناختی نیز شرطبندی را می‌توان پیامد محیط اجتماعی، فرهنگی و ساختاری دانست (کبیری و همکاران، ۱۳۹۵). اما در نهایت بررسی ماهیت شرطبندی بازتاب دو مؤلفه شانس و مهارت می‌باشد. به‌عنوان مثال کسب موفقیت در بازی‌های مهارتی^{۳۶} از قبیل گلف و بولینگ مستلزم برخورداری از آمادگی روانی و آمادگی جسمانی بالاست در حالی که موفقیت در برخی شرطبندی‌ها از قبیل ماشین کارت و لاتاری فقط به شانس افراد بستگی دارد (لی^{۳۷}، ۲۰۱۸). در هر صورت ویژگی اصلی شرطبندی ورزشی تأثیرگذاری بالقوه و توانمند آن در فعال نمودن تمام افراد هم به عنوان تماشاگر (حامی تیم رقیب) و هم در قالب مشارکت‌کننده ورزشی^{۳۸} (خود ورزشکاران) می‌باشد (لیانگ‌ژانگ و ژانگ، ۲۰۱۷). در استان گلستان وجود دو پیست بین‌المللی اسب سواری، که هر ساله در قالب دو کورس پاییزه و بهار، تعداد زیادی از جوامع بومی و افراد علاقمند به این حوزه را از سراسر کشور جذب خود می‌کند. از مهم‌ترین فعالیت‌های جانبی این افراد شرکت در فعالیت‌های شرطبندی است که به اشکال متفاوت برگزار می‌گردد، علی‌رغم وجود ساختارهای قانونی در شرطبندی، مطالعات علمی در خصوص شناسایی انگیزه‌های رفتاری و جهت‌دهی به رفتارهای مخرب شرطبندان و همچنین تهیه نیمرخ رفتاری و شخصیتی افراد صورت نگرفته است. لذا در پژوهش حاضر به‌منظور شناسایی نوع رفتارهای تأثیرگذار بر بروز تواتر شرطبندی (بر مبنای الگوی تفهیمی پژوهش)، با توجه به مطالعات صورت گرفته در ساختار اشکال متفاوت شرطبندی‌های ورزشی، مسابقات اسب‌دوانی استان گلستان به دلیل برخورداری از مشروعیت قانونی و اجتماعی و استقبال چشمگیر از سوی ساکنان منطقه و همچنین شکل اجرای شرطبندی که ترکیبی از مهارت - شانس^{۳۹} می‌باشد، انتخاب گردید تا انگیزاننده‌های رفتاری و انگیزشی شرطبند‌ها به‌منظور طراحی الگوی بهینه

34. Garcia & Rodriguez

35. La Quiniela

36. Skilled games

37. Li

38. Spectator and participant sports

39. Chance/Skill

40. Sequential-Exploratory Mixed Method Design

41. Snowfall Sampling

42. Exploratory factor analysis

جدول ۱. نتایج آزمون KMO و بارتلت متغیرهای مکنون پژوهش

ابزار تحقیق	خرده مقیاس‌ها	تعداد گویه	پایایی	آزمون KMO	معناداری آزمون بارتلت	نتیجه
پرسش‌نامه مؤلفه‌های شرط‌بندی	عوامل ذاتی	۱۰	۰/۸۳	۰/۸۶۱	* ۰/۰۰۱	تایید
	عوامل رفتاری	۱۰	۰/۸۱	۰/۸۱۹	* ۰/۰۰۳	تایید
	عوامل انگیزشی	۸	۰/۷۹	۰/۷۸۲	* ۰/۰۱۷	تایید
سطح معناداری						$P \leq ۰/۰۵$ *

یافته‌های پژوهش

نتایج تجزیه و تحلیل آمار توصیفی نمونه‌های آماری در بخش ویژگی‌های جمعیت شناختی نشان داد که (۶۰/۹۲) درصد از شرکت‌کنندگان متأهل بودند. همچنین (۳۸/۲۳) درصد از افراد دارای مدرک تحصیلی لیسانس بودند. در متغیر سابقه شرط‌بندی نیز (۳۷/۳۹) درصد از افراد بیش از ده سال سابقه شرکت در فعالیت‌های شرط‌بندی اسب‌سواری داشتند (جدول ۲).

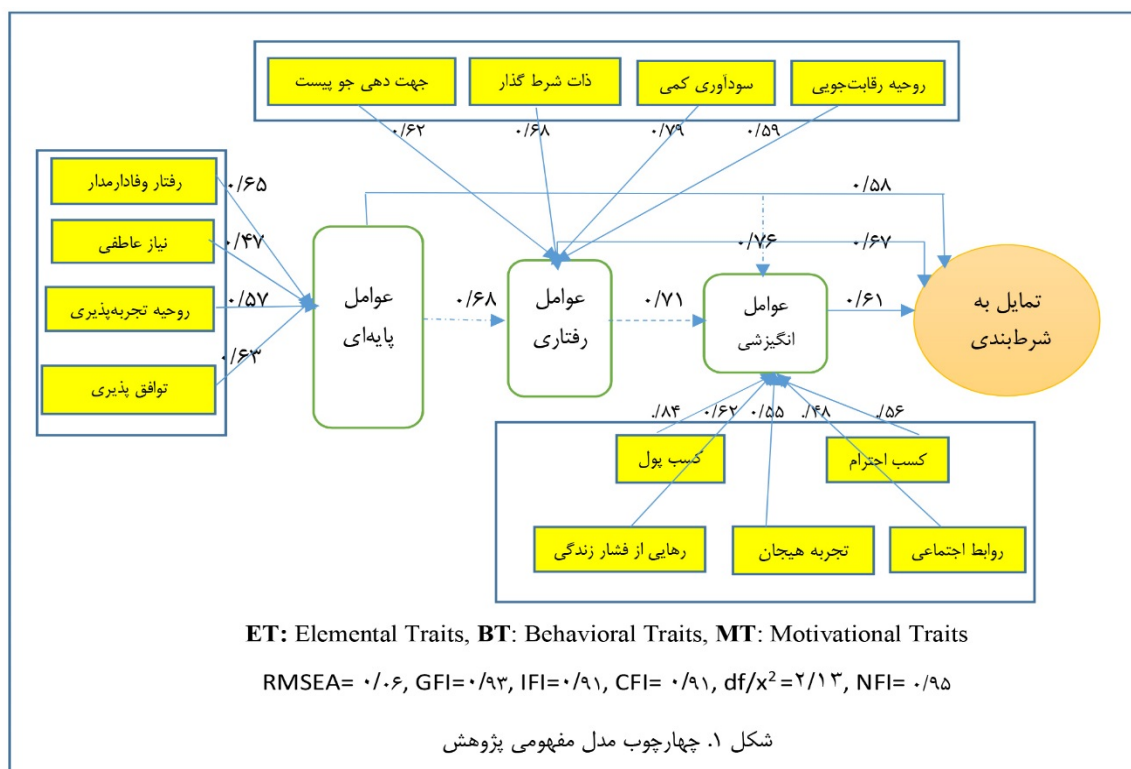
جدول ۲. توزیع و توصیف نمونه‌های بخش کمی پژوهش

متغیرها	وضعیت	تعداد	درصد
وضعیت تاهل	مجرد	۹۳	۳۹/۰۷٪
	متاهل	۱۴۵	۶۰/۹۲٪
سطح تحصیلات	دیپلم و پایین‌تر	۶۲	۲۶/۰۵٪
	کاردانی	۵۷	۲۳/۹۴٪
	کارشناسی	۹۱	۳۸/۲۳٪
	کارشناسی ارشد	۲۸	۱۱/۷۶٪
	دانشجوی دکتری و دکتری	-	-
سابقه شرط‌بندی	۱ تا ۵ سال	۵۶	۲۳/۵۲٪
	۶ تا ۱۰ سال	۷۸	۳۲/۷۷٪
	۱۱ تا ۱۵ سال	۸۹	۳۷/۳۹٪
	بیشتر از ۱۵ سال	۱۵	۶/۳۰٪

پس از استفاده از آزمون کالموگراف اسمیرنوف و اطمینان از توزیع طبیعی داده‌ها ($\text{Sig} < ۰/۰۵$ و $Z = ۰/۸۹۷$)، شاخص‌های مربوط به تحلیل نکویی برازش^{۵۷} مدل انجام گرفت. براساس مدل تفهیمی پژوهش (شکل ۱)، آزمون نکویی برازش مدل، حاکی از حد مطلوب شاخص‌های مطلق نسبت کای دو به درجه آزادی (χ^2/df) (۲/۱۳)، شاخص نکویی برازش (GFI)، شاخص‌های تطبیقی: شاخص برازش هنجاری (NFI)، شاخص تناسب تطبیقی (CFI)، شاخص

اختیار جامعه کیفی پژوهش قرار گرفت. در نهایت پس از اطمینان پایایی مطلوب گویه‌های پرسش‌نامه به روش آلفای کرونباخ ($\alpha = ۰/۸۴$)، پرسش‌نامه تحقیق در قالب سه خرده‌مقیاس ذاتی شامل مؤلفه‌های پایبندی به شرط‌بندی^{۴۳}، نیاز عاطفی^{۴۴}، تجربه‌پذیری^{۴۵}، توافق‌پذیری^{۴۶}، خرده‌مقیاس رفتاری دربرگیرنده مؤلفه‌های روحیه رقابت‌جویی^{۴۷}، سودآوری کمی^{۴۸}، ذات شرط‌گذار^{۴۹} و جهت‌دهی جو پیست^{۵۰} و خرده‌مقیاس انگیزشی^{۵۱} در قالب مؤلفه‌های کسب احترام، کسب پول، روابط اجتماعی^{۵۲}، تجربه هیجان^{۵۳} و رهایی از فشار زندگی^{۵۴} به صورت مقیاس پنج ارزشی لیکرت (۱: کاملاً مخالفم و یا به ندرت و ۵: کاملاً موافقم و یا اکثر مواقع) در اختیار نمونه‌ها قرار گرفت. با توجه به حداقل نمونه مورد نیاز در تحقیقات از نوع معادلات ساختاری و طراحی الگو (بین ۱۰۰ تا ۱۵۰ نفر) (رامین مهر و چارستاد، ۱۳۹۴)، تعداد ($n=۲۵۰$) پرسش‌نامه به صورت نمونه‌برداری تصادفی توزیع گردید. پس از حذف پرسشنامه‌های ناقص، تعداد ۲۳۸ پرسش‌نامه کامل مورد استفاده قرار گرفت. به منظور بررسی بارعاملی گویه‌های متغیرها، پس از استفاده از آزمون KMO^{۵۵} و آزمون بارتلت^{۵۶} به منظور اطمینان از روایی سازه‌ای متغیرهای مکنون و دامنه نکویی برازش مطلوب الگوی تفهیمی پژوهش (جدول ۱)، نسخه ۲۱ نرم‌افزار SPSS و نرم افزار Lisrel نسخه ۸/۵۰، در سطح معناداری ($P \leq ۰/۰۵$) استفاده گردید.

43. Conscientiousness
44. Emotional instability
45. Openness to experience
46. Agreeableness
47. Competitiveness
48. Numeric interest
49. Impulsiveness
50. Present time orientation
51. Elemental , Behavioral and Motives traits
52. Social interaction
53. Excitement
54. Escape
55. Kaiser-Meyer-Olkin
56. Bartlett's test of Sphericity

نتایج تجزیه و تحلیل عاملی^{۵۸} متغیرها نشان داد که خرده‌مقیاس رفتاری با بارعاملی (β=۰/۶۷) و انگیزشی (β=۰/۶۱) بیشترین تأثیر را بر رفتارهای شرطبندی نمونه‌ها داشتند. بررسی تحلیل عاملی مؤلفه‌های تأثیرگذار بر عوامل ذاتی موید آن بود که بروز رفتارهای وفادارمدار و پایبندی به حضور در شرطبندی (β=۰/۶۵) و توافق‌پذیری (β=۰/۵۷) بیشترین تأثیر را بر متغیر عوامل رفتاری داشتند. بررسی گویه‌های مرتبط با خرده‌مقیاس رفتار وفادارمدار مؤید آن بود که گویه "من در هر شرایطی در شرطبندی شرکت می‌کنم" با بارعاملی (β=۰/۸۷) از بالاترین ضریب تأثیر برخوردار بود. در خرده‌مقیاس عوامل رفتاری نیز سودآوری کمی (β=۰/۷۹) و برخورداری از ذات شرط‌گذار (β=۰/۶۸)، مؤلفه‌های اصلی تبیین‌کننده متغیر رفتاری بودند. در این راستا بررسی تحلیل عاملی گویه‌ها حاکی از آن بود که گویه "شرطبندی به صورت ارثی در خانواده ما انجام می‌شود" با بارعاملی (β=۰/۶۸) و گویه "من از انجام فعالیت‌های شرطبندی مبتنی بر عدد لذت می‌برم" (β=۰/۷۹) بالاترین ضریب تأثیر را به‌خود اختصاص دادند. همچنین کسب پول (β=۰/۸۴) و ایجاد تفنن و رهایی از فشارهای زندگی (β=۰/۶۲) از عوامل اصلی تأثیرگذار بر خرده‌مقیاس انگیزشی افراد بود (شکل ۱). در این خرده‌مقیاس نیز

برازش فزاینده (IFI) و شاخص‌های مقتصد: جذر برآورد واریانس خطای تقریب (RMSEA)، (۰/۹) مدل پژوهش دربرخورداری از برازش مناسب بود (جدول ۳). خطوط جهت‌دار در مدل مسیر بیان‌گر جهت اثر از متغیرهای برون‌زا (اثرگذار) بر متغیرهای درون‌زا (تأثیرپذیر) است. همچنین اثرات مداخله‌ای شاخص‌های چندگانه متغیرهای آشکار از خرده‌مقیاس رفتاری به ذاتی و از خرده‌مقیاس رفتاری به خرده‌مقیاس انگیزشی حاکی از وجود برازش مطلوب بود (CFI=۰/۹۳ و $\chi^2=5618/46$ و $df=589$ و RMSEA=۰/۰۴).

جدول ۳. تجزیه و تحلیل تأییدی ساختار مدل پژوهش (شاخص‌های ارزیابی نكویی براش)

شاخص-ها/مدل‌ها	شاخص‌های مطلق	شاخص‌های تطبیقی	شاخص‌های مقصد
برآورد	RMSEA	IFI	CFI
دامنه مورد قبول	χ^2/df	GFI	NFI
نتیجه برازش مدل	≤ 3	> ۰/۹	> ۰/۹
	تایید	تایید	تایید

جدول ۴. رابطه بین ویژگی‌های جمعیت شناختی و تمایل به شرطبندی نمونه‌های پژوهش

سابقه شرطبندی			سطح تحصیلات			وضعیت تأهل		ویژگی‌های جمعیت‌شناختی
بیشتر از ۱۰ سال	۶-۱۰ سال	۱-۵ سال	کارشناسی ارشد	کاردانی و کارشناسی	دیپلم و زیر دیپلم	متاهل	مجرد	
۰/۶۷*	۰/۵۲*	۰/۴۱*	۰/۱۶	۰/۳۳*	۰/۵۴*	۰/۴۸*	۰/۳۲*	I ^۲ پیرسون
۰/۰۰۱	۰/۰۱۸	۰/۰۰۰	۰/۰۰۴	۰/۰۲۹	۰/۰۱۶	۰/۰۰۳	۰/۰۱۳	
p ≤ ۰/۰۵*								سطح معناداری

هست که سابقه ورزشی ندارند. همچنین هرچه زمان اختصاص داده شده به تماشای رویدادهای ورزشی بیشتر بوده، رفتارهای مکرر شرطبندی بالاتری نیز مشاهده گردیده است. به اعتقاد وی پایبندی به فعالیت‌های شرطبندی در گروه جوانان ورزشکاران بستر ساز فعالیت مجدد در این زمینه می‌باشد. میلر و همکاران^{۶۰} (۲۰۱۷) نیز در تحقیق خود تأثیر معناداری بین توافق‌پذیری و میزان استقبال افراد از فعالیت‌های شرطبندی مشاهده کردند (β=۰/۷۰). اما مطابق با نتایج تحقیق آنها استقبال و وفاداری به حضور مجدد در شرطبندی به سابقه و مهارت افراد بستگی دارد به نحوی که شرطبندهای حرفه‌ای بر اساس تخمین احتمال بالا و ذکاوت ذهنی^{۶۱} در کسب موفقیت، اقدام به ورود می‌کنند در حالیکه این رفتارها به کرات از سوی شرطبندهای تازه‌کار و آماتور مشاهده گردیده است، این یافته در راستای مؤلفه تجربه‌پذیری و وفاداری پژوهش حاضر نبود. نتایج تحقیق هینگ و همکاران^{۶۲} (۲۰۱۶)، نیز مؤید آن بود که رابطه معناداری بین میزان درگیر بودن در فعالیت‌های شرطبندی^{۶۳} و وفاداری به شرطبندی وجود دارد. به اعتقاد آنها مهم‌ترین پیامد برخورداری از سابقه فعالیت‌های کلی در زمینه شرطبندی، پایبندی و وفادار بودن به شرطبندی است که بر اثر زمان به یک عادت رفتاری تبدیل می‌شود تا جایی که شرطبندها حضور در شرطبندی را جایگزین نیازهای اصلی روزمره خود و اعضای خانواده می‌کنند. اما براساس نتایج تحقیق جنیفر و همکاران^{۶۴} (۲۰۱۳)، وفادار به شرطبندی و تجربه‌پذیری رفتارهای عاملی توانمندی جهت پیش‌بینی احتمال تکرار شرطبندی نمی‌باشند. این موضوع به‌ویژه در گروه مردان به نسبت شرطبندهای زن مشهودتر می‌باشد. از دلایل احتمالی این موضوع می‌شود به تأثیر بیشتر عوامل انگیزشی از قبیل کسب پول و یا رهایی از فشارهای روزمره زندگی اشاره

گویه "کسب و یا از دست دادن مبلغ شرطبندی برای من از اهمیت زیادی برخوردار است" با بارعاملی (β=۰/۸۴) و گویه "هنگام حضور در فعالیت‌های شرطبندی به هیچ مشکل زندگی‌ام فکر نمی‌کنم" با بارعاملی (β=۰/۶۲)، از بالاترین ضریب تأثیر برخوردار بودند (شکل ۱).

از دیگر یافته‌های پژوهش حاضر تعیین ارتباط بین ویژگی‌های جمعیت‌شناختی نمونه‌ها با تمایل به رفتار شرطبندی بود. نتایج همبستگی پیرسون نشان داد که افراد متأهل در مقایسه با افراد مجرد تمایل بیشتری به شرطبندی دارند (I=۰/۴۸ و sig=۰/۰۰۳). اما رابطه معکوسی بین تحصیلات و حضور در شرطبندی مشاهده گردید (sig=۰/۰۰۴ و I=۰/۱۶ کارشناسی ارشد). علاوه بر این نتایج آزمون پیرسون نشان داد که رابطه معنادار بین تمایل به شرطبندی و سابقه بالای شرطبندها وجود دارد (I=۰/۶۷ و sig=۰/۰۰۱).

بحث و نتیجه‌گیری

در پژوهش حاضر عوامل مؤثر بر بروز رفتارهای شرطبندی افراد حاضر در کورس اسب‌دوانی استان گلستان در قالب مؤلفه‌های ذاتی، رفتاری و انگیزشی در دو فاز کیفی و کمی مورد بررسی قرار گرفت. نتایج تحقیق مؤید آن بود که خرده مقیاس رفتاری (β=۰/۶۷) و خرده مقیاس انگیزشی (β=۰/۶۱) تبیین‌کننده‌های اصلی تمایل به فعالیت‌های شرطبندی افراد می‌باشد. اما نتایج تجزیه و تحلیل عاملی مؤلفه‌های خرده‌مقیاس ذاتی مؤید آن بود وفاداری به شرکت در شرطبندی (β=۰/۶۵) و میزان توافق‌پذیری افراد (β=۰/۶۳) از بالاترین ضریب رگرسیون مسیر الگو برخوردار بودند. لی و همکاران^{۵۹} (۲۰۱۸)، طی تحقیق در شناسایی عوامل مؤثر بر حضور جوانان استرالیایی در شرطبندی‌های اسب‌سواری، راگی، تیراندازی، کریکت و بسکتبال گزارش کردند که تواتر شرطبندی در زمینه ورزش در بین جوانانی که ورزشکارند بسیار بیشتر از افرادی

60. Miller et al

61. Intelligence

62. Hing

63. Gambling involvement

64. Jennifer et al

59. Li et al

شرطبندها مؤید آن بود که برخورداری از ذات شرطگذار و علاقه به شرطبندی‌های کمی از ویژگی‌های رفتاری اصلی افراد می‌باشد. در همین راستا هانس و همکاران^{۷۲} (۲۰۱۴)، گزارش کردند که وجود اعتقادات و نگرش‌های موافق با شرطبندی در محیط خانواده و دوستان، تسهیل‌کننده فعالیت‌های شرطبندی می‌باشد. به عبارتی وجود بستر دریافت هنجارهای اجتماعی مثبت در ارتباط با شرطبندی‌های ورزشی، همبستگی بالا و معناداری با مشارکت افراد دارد. این پدیده از طریق مؤلفه پیوند افتراقی^{۷۳} و تقلید^{۷۴} نظریه یادگیری ایکنز^{۷۵} قابل تبیین می‌باشد. براساس این تئوری بسیاری از الگوهای رفتار فردی از ماهیت یادگیری اجتماعی پیروی می‌کنند و افراد با قرار گرفتن در معرض نگرش‌ها و رفتارهای دیگران همچون رفتارهای شرطبندی، یادگیری اجتماعی را تجربه می‌کنند. براساس این تئوری وجود رفتارهای دارای ارزش با گروه‌های مرجع از قبیل خانواده، دوستان و همکاران و همچنین کیفیت روابط موجود نقش مهمی در یادگیری، تقلید و در نهایت بروز رفتارهای مشابه دارد (علیوردی و همکاران، ۱۳۹۵). در همین راستا میلر و همکاران^{۷۶} (۲۰۱۸)، در مطالعه نوع‌شناسی^{۷۷} شرطبندی و ویژگی‌های رفتاری شرط بندها گزارش کردند که براساس میزان توافق‌پذیری و وجود رفتارهای خود-بازدارنده^{۷۸} در شرطبندها، تمایلت آتی آنها نیز قابل پیش‌بینی است.

بررسی خرده مقیاس انگیزشی نیز، حاکی از آن بود که پس از کسب پول ($\beta=0/184$)، تفنن و رهایی از فشار زندگی ($\beta=0/162$) از انگیزه‌های اصلی حضور افراد در فعالیت‌های شرطبندی بود که با نتایج تحقیقات کبیری (۱۳۹۵) و کشتگر (۱۳۹۳)، لیانگ‌جان^{۷۹} (۲۰۱۷) هم‌راستا بود. نتایج تحقیقات آنها در زمینه بررسی ویژگی‌های رفتاری شرکت‌کنندگان در پیش‌بینی نتایج فوتبال مؤید آن بود که هدف اصلی افراد شرکت‌کننده در این فعالیت‌ها تفنن و سرگرمی بوده است و اکثر افراد به صورت تفننی در این فعالیت شرکت داشتند. همچنین کسب پول در قالب خرده مقیاس انگیزشی از مؤلفه‌های اصلی تأثیرگذار بر بروز رفتارهای شرطبندی در پژوهش حاضر بود. گینزبری و راسل^{۸۰} (۲۰۱۵)، در تحقیقی که بر روی شرطبندهای ورزشی کشور استرالیا انجام داده بودند

کرد که به اعتقاد افراد حاضر در گروه کانونی نیز عوامل انگیزشی جهت دهنده قوی برای عوامل رفتاری می‌باشد به-نحوی که شرطبندهای نوپا کسب پول و یا به عبارتی نتیجه فعالیت‌های قبلی تأثیر بسزایی در شرکت و یا عدم شرکت مجدد افراد دارد که این موضوع در تحقیقات سالی و همکاران^{۶۵} (۲۰۱۵) نیز مورد تأیید قرار گرفته است. به اعتقاد وی این نتیجه شرطبندی است که به صورت برنده یا بازنده پدیدار می‌شود و عامل انگیزشی جهت بروز رفتارهای مکرر محسوب می‌شود و معمولاً افراد بازنده تمایل کمتری جهت حضور مجدد دارند. در همین راستا اسکات و همکاران^{۶۶} (۲۰۱۶)، در مقایسه ویژگی‌های شرطبندهای با سابقه با شرط-بندهای تازه کار، گزارش کردند که تفاوت معناداری بین برون‌گرایی، رفتار وفادار و همچنین توافق‌پذیری این دو گروه وجود دارد. میانگین نمرات دو گروه مؤید آن بود که شرطبندهایی که از سابقه بیشتری برخوردارند، از توافق‌پذیری کمتر ولی از سطح رفتارهای پایدارتری برخوردارند. لذا به نظر می‌رسد که وجود این تفاوت‌ها در تحقیقات مختلف به نوع فعالیت شرطبندی^{۶۷} و میزان رسمیت در سازماندهی آن مرتبط باشد که این موضوع در تحقیق، میلر و همکاران (۲۰۱۸) و سالی^{۶۸} (۲۰۱۵)، نیز مورد تأیید قرار گرفته است. مطابق با گزارش وی علی‌رغم اینکه بیش از (۷۷/۶۳٪)، از شرطبندهای فوتبال در طی دوران فعالیت خود شکست را تجربه کرده بودند، اما از سطح تمایل به شرکت بالایی در شرط بندهای آتی برخوردار بودند. لذا تهیه یک پروفایل رفتاری با هدف کاهش عواطف منفی و ارتقای آگاهی‌های پایه در این زمینه جهت پیش‌بینی علل رفتارهای شرطبندها خلاء اساسی فعالیت‌های شرطبندی می‌باشد.

اما براساس تحقیقات انجام شده در حوزه شرطبندی‌های ورزشی، ویژگی‌های شخصیتی^{۶۹} افراد از قبیل برخورداری از نگرش موافق با شرطبندی و استقبال از رقابت تأثیر بسزایی بر بروز رفتارهای مجدد دارند. در حقیقت این ویژگی‌های رفتاری افراد است که نوع مؤلفه انگیزشی را تبیین می‌کند (هینگ^{۷۰}، ۲۰۱۰؛ جنیفر و همکاران^{۷۱}، ۲۰۱۶). در تحقیق حاضر نیز براساس الگوی تحلیل مسیر، ضریب تحلیل عاملی از ویژگی-های رفتاری به سمت مؤلفه‌های انگیزشی افراد به میزان ($\beta=0/171$) بود. همچنین بررسی مؤلفه‌های ویژگی‌های رفتاری

72. Hanss etal
73. Differential association
74. Imitation
75. Akers
76. Miller
77. Typology of gamblers
78. Inhibition
79. Liangjun and Zhang
80. Gainsbury& Russell

65. Sally
66. Scott and et al
67. Types of gambling
68. Miller & Sally
69. Personality traits
70. Hing
71. Jenifer et al

میلر و همکاران (۲۰۱۸)، بین استقبال از شرطبندی و حضور مردان رابطه منفی و شرکت زنان در فعالیت‌های شرطبندی رابطه مثبت مشاهده گردید. در تحقیق حاضر به دلیل وجود محدودیت در خصوص حضور بانوان در پیست اسب‌سواری، عدم بررسی رابطه بین جنسیت و رفتارهای شرطبندیها از محدودیت‌های تحقیق حاضر بود. همچنین مطابق با نتایج تحقیق آنها دانشجویان متأهل و گروه دارای مدرک تحصیلی کارشناسی تمایل به شرطبندی‌های ورزشی بالاتری داشتند که این یافته درخصوص سطح تحصیلات و وضعیت تأهل در راستای یافته‌های تحقیق حاضر بود. اما با نتایج تحقیقات کشتگر و همکاران (۱۳۹۳) که اظهار داشتند ۵۳ درصد از افراد مورد مطالعه آنها که در شرطبندی‌های فوتبالی حضور داشتند دارای مدرک دیپلم و یا فوق دیپلم بودند، همخوانی نداشت. از دیگر یافته‌های پژوهش حاضر در بخش بررسی ویژگی‌های جمعیت‌شناختی شرطبندیها، مشارکت بیشتر افراد متأهل در مقایسه با افراد مجرد بود که این یافته مطابق با نتایج تحقیق کشتگر و همکاران (۱۳۹۳)، بود که گزارش کردند ۵۶ درصد از افراد شرکت‌کننده در شرطبندی‌های ورزشی متأهل بودند. اما در خصوص ارتباط بین دامنه سنی و شرطبندی، نتایج آزمون پیرسون نشان داد که افراد در گروه سنی بالا، رفتارهای شرطبندی مکرر دارند و در همین راستا کشتگر (۱۳۹۳)، اظهار داشت که بیشتر قشر جوان از شرطبندی تفریحی استفاده می‌کنند در حالیکه بیشترین تواتر شرطبندی مکرر در گروه سنی بالای ۳۰ سال مشاهده گردید که این یافته نیز در راستای نتایج پژوهش حاضر بود. در همین زمینه نتایج تحقیق امیلی^{۸۶} (۲۰۱۷) نیز حاکی از آن بود که هر چند حضور و تمایل بیشتر جوانان به نسبت گروه‌های سنی دیگر در شرطبندی‌های بیشتر است ولی تفنن و سرگرمی و ایجاد فرصتی مناسب برای تخلیه هیجانات و رقابت‌پذیری از دلایل اصلی شرطبندی آنها می‌باشد. از دلایل احتمالی این موضوع می‌توان به مشکلات مالی موجود در خانواده‌ها که معمولاً سرپرستی آنها به عهده این دامنه سنی از افراد می‌باشد. همچنین نتایج بررسی ویژگی‌های جمعیت‌شناختی نمونه‌ها با نتایج تحقیق هینگ و همکاران^{۸۷} (۲۰۱۶)، در متغیرهای تحصیلات و وضعیت تأهل همخوانی داشت اما مغایر با نتایج تحقیق در مورد متغیر جنسیت بود. در همین راستا، اسکات و همکاران^{۸۸} (۲۰۱۶)، نیز طی یک تحقیق مقطعی با بررسی ویژگی‌های جمعیت‌شناختی شرطبندیهای حرفه‌ای اظهار داشت که شرطبندی‌های با سابقه بیشتر از گروه

گزارش کردند که هر چند کسب پول پیامدهای ماندگاری بیشتری در جهت تقویت حضور مجدد شرطبندیها دارد اما هدف اصلی افراد از حضور در شرطبندی‌های ورزشی سرگرمی و ایجاد زمان فراغت دلخواه می‌باشد. در توجیه این موضوع می‌توان به این صورت اظهار داشت که مطابق با پدیده تقویت‌کننده‌های افتراقی^{۸۱} در نظریه یادگیری اجتماعی که تخمین پاداش و یا سود رفتارهای فعلی و محتمل به شکل ارزیابی سود فایده-هزینه در شرطبندی‌های ورزشی، تقویت‌کننده چشم‌داشت‌های رفتاری افراد می‌باشد. درحقیقت رفتارها از طریق پاداش (کسب پول ناشی از برد در شرطبندی) یا تنبیه (از دست دادن پول ناشی از عدم برد در شرطبندی) یادگرفته شده و یا اجتناب می‌شوند (علی‌وردی و همکاران، ۱۳۹۵). های‌لی و همکاران^{۸۲} (۲۰۱۲)، طی تحقیقی در بررسی پیامدهای رفتارهای شرطبندی‌های ورزشی گزارش کردند که پیامدهای مالی در قالب کسب مستقیم و غیرمستقیم منافع مالی علی‌رغم اینکه انگیزه اصلی حضور افراد در شرطبندی می‌باشد اما این مؤلفه به خودی خود جهت دهنده سایر مؤلفه‌های رفتاری می‌باشد که این یافته در مسیر الگوی تفهیمی پژوهش نیز به تأیید رسید. همچنین بنابر نتایج تحقیق آنها وجود تعهد زمانی^{۸۳} جهت حضور در فعالیت‌های شرطبندی و عدم اختصاص زمان برگزاری مسابقات به دیگر فعالیت‌های روزمره، بیانگر وجود رفتارهای به شدت وفادارمدار در بین شرطبندیها می‌باشد که این موضوع به دفعات از سوی افراد حاضر در بخش کیفی تحقیق بیان گردید. میلر و همکاران^{۸۴} (۲۰۱۸) براساس اظهارات ۳۲۴ شرطبند مکرر در حیطه ورزش اظهار داشتند که کسب منافع مالی^{۸۵} اساسی‌ترین مشوق حضور افراد در شرطبندی می‌باشد. همچنین در صورت باخت، مهم‌ترین دغدغه این افراد تأمین و کسب منابع مالی جدید جهت چایگزینی پول از دست رفته می‌باشد.

بررسی نتایج تحقیقات انجام شده در خصوص رابطه بین ویژگی جمعیت‌شناختی و تمایل به شرطبندی مؤید آن است که مردها در مقایسه با زنان تمایل بیشتری به شرطبندی دارند. علی‌وردی و همکاران (۱۳۹۵) و کبیری (۱۳۹۵)، در نتایج تحقیقات خود گزارش کردند که دانشجویان پسر تمایل بیشتری برای شرطبندی ورزشی در مقایسه با دانشجویان دختر دارند. اما در تحقیقات

81. Differential reinforcement

82. Hai li et al

83. Time commitment

84. Miller et al

85. Financial benefits

86. Emily

87. Hing et al

88. Russel et al

دوستان می‌باشد، پیشنهاد می‌شود که با همکاری سازمان‌های متولی این ورزش و همچنین مدیران ستادی دو مجموعه اسب‌سواری استان گلستان از طریق یک مطالعه طولی، پروفایل کاملی از ویژگی‌های رفتاری و انگیزشی شرط‌بندها تهیه گردد، تا ضمن جهت‌دهی مناسب به ویژگی‌های رفتاری افراد، از پیامدهای آسیب‌زای فرهنگی و اجتماعی جلوگیری نمود. همچنین با برنامه‌ریزی مناسب، قسمتی از درآمدهای حاصل به فعالیت‌های آموزشی و فرهنگی مرتبط با این صنعت اختصاص داده شود.

مردان بوده، به تنهایی زندگی می‌کنند، از تحصیلات بالایی برخوردار نبوده و دارای شغل رسمی در اجتماع نیستند، که این یافته‌ها فقط در متغیر جنسیت با نتایج تحقیق حاضر هم‌سو نبود. بنابراین با توجه به نتایج تحقیق حاضر، از آنجایی که توجه به اسب و فعالیت‌های مرتبط با آن، از ارزش‌های تاریخی و فرهنگی ساکنان این منطقه بوده و مهم‌ترین ویژگی‌های رفتاری شرط‌بندهای کورس اسب‌دوانی استان گلستان وجود زمینه ذاتی و همچنین ارتباط با گروه‌های مرجع که مهم‌ترین آن خانواده و

REFERENCES

- Aliverdina. A, Rahmati. S, Shadmanfeat. M (2016). "Explaining sports betting at university students in Rasht". *Culture Strategy Journal*. N35, PP: 115-152.
- Emily G. Deans, Samantha L. Thomas, JD, Mike. D (2017). "The influence of marketing on the sports betting attitudes and consumption behaviours of young men: implications for harm reduction and prevention strategies". *Harm Reduction Journal*. 14(5), PP 2-12.
- Gainsbury, S., & Russell, A. (2015). "Betting patterns for sports and races: A longitudinal analysis of online wagering in Australia". *Journal of Gambling Studies*, 31(1), 17-32. DOI: 10.1007/s10899-013-9415-4.
- García, J. and Rodríguez, P. (2007), "The demand for football pools in Spain: the role of price, prizes, and the composition of the coupon", *Journal of Sports Economics*, Vol. 8 No. 4, pp. 335-354.
- Hanss. DR, Mentzoni. P, Myresth. H (2014). "Attude toward gambling among adolescent". *International Gambling Studies*. 14:3, 505-519.
- Hing. N, Alex M. T. Russell, Vitartas. P, Lamont. P (2016). "Demographic, behavioral and normative risk factors for gambling problems amongst sports bettors". *J Gambal Stud*. 32:625-641.
- Jennifer L. Buckle, Sonya Corbin Dwyer, Jim Duffy, Kelly L. Brown, & Nichole D. Pickett (2016). "Personality factors associated with problem gambling behavior in university students". *Journal of Gambling Issues*. Issue 28. Pp 1-17. DOI: <http://dx.doi.org/10.4309/jgi.2013.28.19>.
- Kabiri. S, Rahmati. MM, Sharepoor. M, Shadmanfeat. M (2016). "Sociological study of people in sports betting". *Social studies of Iran*. V 9, N 4, PP:34-60.
- Keshtgar. S, Ghsemi. H, Mohadi. L, Bejani. A (2014). "Comparison of Behavioral Features of Participants in Predicting the Results of Soccer Competitions, Considering the Sociological Features and Marketing Status of the Tournament". *Journal of management and sport development*, N 1, PP: 99-115.
- Liangjun. Z, James J. Zhang (2017), "Variables affecting the market demand of sport lottery sales in China The case of Guangdong Province", *International Journal of Sports Marketing and Sponsorship*, Vol. 18, Iss 1, pp. 116 – 136.
- Li. E, Erika. L, Matthew. B, Matthew. R, Hannah. T (2018). "Gambling and Sport: Implicit association and explicit intention among underage youth". *Journal of Gambling Study*. Published online. <https://doi.org/10.1007/s10899-018-9756-0>.
- Li. H, Lunhua. LM, James J. Zhang, Wu. Y (2012). "Dimensions of Problem Gambling Behavior Associated with Purchasing Sports Lottery". *J Gambal Stud*. 28:47-68. DOI 10.1007/s10899-011-9243-3.
- Lopez. HG, Estévez. A, Griffiths. MD (2017). "Marketing and Advertising Online Sports Betting: A Problem Gambling Perspective". *Journal of Sport and Social Issues*. Vol. 41(3) 256-272.
- Mao, L.L., Zhang, J.J. & Connaughton, D.P. (2014), "Sports gambling as consumption: evidence from demand for sports lottery". *Sport Management Review*, Vol. 18 No. 3, pp. 436-447.
- Miller. JD., MacKillop. J, Fortune. J, Maples. J, Lance. CE (2018). "Personality correlates of pathological gambling derived from Big Three and Big Five personality models". *Psychiatry Research journal*. In Press. <http://dx.doi.org/10.1016/j.psychres.2012.09.042>
- Paul, R. & Weinbach, A. (2015). "The Betting Market as a Forecast of Television Ratings for Primetime NFL Football". *International Journal of Sport Finance*, 284-292.
- Raminmehr. H, Charestad. P (2015). "Quantitative Research Method Using

- Structural Equation Modeling” (Lisrell softwear). Termeh published. 2 Eddition.
- Rodney. P, Colby, C & Jeremy. L. (2016). “Betting Market Prices, Outcome Uncertainty, and Hockey Attendance in Russia, Sweden, and Finland”, *Managerial Finance*, Vol. 42, Iss 9 pp: 43-56.
  - Sally. MG, Russell. A (2015). “Betting Patterns for Sports and Races: A Longitudinal Analysis of Online Wagering in Australia”. *J Gambl Stud*, 31:17-32.
  - Scott. GB, Hanss. D, Mentzoni. RA, Molde. H, Pallesen. S (2015). “Problem gambling and the five-factor model of personality: a large population-based study”. *Society for the study of Addiction*. Vol. 54 No. 94, pp. 121-143. DOI: 10.1111/add.13388.
  - Turner. An, Ialomiteanu. A, Paglia. B (2011). “A typological study of gambling and substance usage among adolescent students”. *Journal of Gambling Issue*. 25: 88-108.
  - Xiang. F, John C. Mowen (2009). “Examining the trait and functional motive antecedents of four gambling activities: slot machines, skilled card games, sports betting, and promotional games”. *Journal of Consumer Marketing*. Vol. 26 Iss 2 pp. 121 -131.

